

SLOVO ÚVODEM

Město krátkých vzdáleností (též 15minutové město) je dopravně-urbanistický koncept založený na tom, že jeho obyvatelé najdou uspokojení svých základních potřeb v co nejkratší docházkové vzdálenosti vzhledem ke svému bydlišti. Cílem čísla je zamyslet se nad tím, jak mohou města posílit svou schopnost uspokojovat potřeby člověka co nejbližší jeho bydlišti, a tím omezit jeho závislost na dopravních prostředcích a vytvořit příjemnější a kvalitnější místo pro život s důrazem na udržitelnost, vyšší odolnost a konkurenceschopnost.

Základní principy tohoto konceptu zformulované prof. Carlosem Morenem jsou v současnosti přejímány a realizovány v celé řadě evropských měst. V českém prostředí je tento princip ukotven zejména v koncepci Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony. Klíčovým materiálem pro koncepční rozvalu o městě krátkých vzdáleností je certifikovaná metodika Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury, která podle druhu veřejné infrastruktury rozlišuje požadavky na dostupnost časovou nebo sídelně strukturální (tj. požadavek na přítomnost daného typu veřejné infrastruktury v obci) a stanoví nároky na dostupnost veřejné infrastruktury diferencovaně podle několika typů sídel. Metodika tak může sloužit mj. jako podklad pro vyhodnocení dostupnosti občanského vybavení v územně analytických podkladech. Promítnutí konceptu města krátkých vzdáleností do strategických a koncepčních dokumentů Ministerstva pro místní rozvoj je náplní článku hlavní rubriky.

Kritickému pohledu na praktickou proveditelnost této strategie, zejména s ohledem na sídla s rozlehlostou strukturou (sídla obklopená předměstími s nízkou hustotou zástavby a satelitními obcemi), se věnuje článek rozšiřující koncept 15minutového města na oblasti s nízkou hustotou osídlení na příkladu příměstských obcí Prahy. Metodika tak s pomocí využití GIS analýzy modeluje dopad tzv. měkkého zahušťování. Recenzovaný článek přinášíme v originálním anglickém znění, překlad článku naleznete na webových stránkách časopisu.

Návrh modelu mobility osob a vozidel jako zásadní prvek při vytváření konceptu města krátkých vzdáleností a uvedení tohoto modelu do praxe přináší článek prof. Valentiny Orioli. V článku je představena zkušenost z Bologny, kde zavedení omezení rychlostního limitu vyvolalo i nežádoucí reakce, jež vyústily až stížností ke správnímu soudu, který v lednu letošního roku pozastavil projekt a rozhodl o jeho přehodnocení a úpravě. Dalším zahraničním příkladem 15minutového města jsou zkušenosti z Vídně, kde je tento koncept již řadu let úspěšně uplatňován. Vídeň se pravidelně umísťuje v žebříčku měst s nejvyšší kvalitou života. Rubrika Svět plánování přináší k tématu zahraniční studii, která podtrhuje význam kritického přístupu k 15minutovému městu nikoliv jako bezchybnému modelu, ale jako dynamicky se vyvíjícímu konceptu zohledňujícímu konkrétní podmínky sídla.

Další články se věnují dostupnému řešení doručování na krátké vzdálenosti (doručování na poslední míli), konkrétně problematice výdejních boxů, a kritické reflexi konceptu 15minutového města z hlediska synergie prostorových a sociálních ukazatelů.

V tomto ročníku jsme pro vás připravili novou rubriku s názvem Praxe územního plánování, ve které bychom rádi představili úspěšné projekty a realizace z oboru včetně rozhovorů s městskými architekty. Začínáme ukázkou rozpracované územní studie Nové Dolíky ve Slaném v kontextu využití principů města krátkých vzdáleností.